

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Bogusława Żuber, SA Małgorzata Gulczyńska

po rozpoznaniu dnia 20 grudnia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. P. i P. P.

przeciwko Z. P. i J. P.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek wniosku powodów

o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w Koninie A. N., J. Ś., A. S., A. W. i M. Z. oraz o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego w Poznaniu M. G. (1), M. G. (2) i M. T.

1. oddała wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w Koninie A. N., J. Ś., A. S., A. W. i M. Z.;
2. oddała wniosek o sędziów Sądu Apelacyjnego w Poznaniu M. G. (1), M. G. (2) i M. T..

Małgorzata Gulczyńska Jan Futro Bogusława Żuber

UZASADNIENIE

Powodowie wnieśli o wyłączenie wskazanych wyżej sędziów Sądu Okręgowego w Koninie od rozpoznania sprawy o wyłączenie sędziego M. K. z uwagi na fakt, że utrzymują oni towarzyskie kontakty z sędzią K. i wiedzą o popełnionych przez nią uchybieniach w prowadzonej sprawie.

Wnieśli także o wyłączenie od prowadzenia sprawy wskazanych wyżej sędziów Sądu Apelacyjnego w Poznaniu uzasadniając powyższe faktem, że wyrazili oni swój negatywny pogląd na kwestię wyłączenia od prowadzenia sprawy części sędziów Sądu Okręgowego w Kościanie, co może wywoływać wątpliwości odnośnie ich bezstronności przy rozpoznawaniu wniosku o wyłączenie pozostałych sędziów tego Sądu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniosek jest niezasadny.

Nie budzi wątpliwości, że w sprawie nie zachodzi żadna z przyczyn wyłączenia sędziego z mocy ustawy. Mający w tym przedmiocie zastosowanie przepis art. 48 1 k.p.c. stanowi, że: wyłączenie sędziego z mocy ustawy następuje:

- 1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziaływa na jego prawa lub obowiązki;

- 2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- 3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- 5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator;
- 6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Natomiast, gdy chodzi o wyłączenie sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, art. 49 k.p.c. stanowi, że stanowi, że może to nastąpić wtedy, gdy „istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.” Wskazać należy, że ustawa nie przytacza wskazówek co do rodzaju okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Nie wystarczą zatem jakiegokolwiek okoliczności zachodzące w odniesieniu do osoby sędziego, lecz takie, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego. Intencją ustawodawcy nie było ustanowienie surowszych wymagań skoro wystarczą okoliczności, które mogłyby wywołać taką wątpliwość.

Istnieją dwa kryteria oceny bezstronności sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w R. dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełniona Protokołem nr (...).(Dz. U. z 1993 r. nr 61 poz.284): pierwsze polega na ustaleniu osobistych przekonań sędziego w danej sprawie, a drugie na upewnieniu się, czy osoba sędziego daje gwarancje pozwalające wykluczyć jakiegokolwiek uzasadnione wątpliwości w tym zakresie. W przypadku organu kolegialnego, oznacza to, że należy ustalić, czy abstrahując od osobistego postępowania któregokolwiek z sędziów, istnieją dające się ustalić fakty, które mogą poddawać w wątpliwość bezstronność organu. W tym zakresie, nawet zewnętrzne znamiona mogą mieć znaczenie. Wynika z tego, że przy ocenie, czy w danej sprawie można mówić o uzasadnionych podstawach do obaw o brak bezstronności organu, punkt widzenia osób twierdzących, iż organ nie jest bezstronny, ma znaczenie, ale nie jest decydujący. Decydujące jest natomiast, czy obawę można uznać za obiektywnie uzasadnioną.

Jeśli chodzi o kryterium subiektywne, domniemywa się osobistą bezstronność sędziego dopóki nie ma przeciwdowodu.

Sędziowie zarówno Sądu Okręgowego w Koninie, jak i Sądu Apelacyjnego w Poznaniu złożyli oświadczenia, z których wynika, że nie zachodzi żadna okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności.

Powodowie nie przedstawili żadnego przeciwdowodu. Sam fakt znajomości sędziów z określonego sądu nie stanowi okoliczności, o której wyżej. Wręcz przeciwnie to ustawodawca wskazał, że o wyłączeniu sędziego z reguły orzekają sędziowie z tego samego sądu (art. 52 k.p.c.)

Nie może też stanowić podstawy wyłączenia fakt, że sędziowie Sądu Apelacyjnego odrzucili - ze względów zresztą wyłącznie formalnych - wniosek powodów o wyłączenie innych sędziów Sądu Okręgowego w Koninie. Nawet przeświadczenie strony, co do tego, że sędzia nie jest obiektywny, nie jest przesłanką do żądania jego wyłączenia. Strona może zwalczać wadliwe orzeczenia wydawane przez sąd przy pomocy środków odwoławczych. Nie może natomiast, poprzez składanie nieuzasadnionego wniosku o wyłączenie sędziego, wpływać na skład sądu rozpoznającego sprawę.

Małgorzata Gulczyńska Jan Futro Bogusława Żuber